

B

BULLETTINEN

November 2016

Sedan 1981

HK Street Art

Konsten att utforma det allmänna utrymmet

Svenska på schemat för kineser • Historien om Anders Ljungstedt

Besöksguide för dig som guide?

MAGASINET PÅ SVENSKA I
HONGKONG OCH SÖDRA KINA

SWEA®

Vilka fantastiska svenskar det finns!

Bulletinen har haft fullt upp med åtskilliga aktiviteter sedan förra numret. Idéer och engagemang sprider sig som ringar på vattnet när man fått upp ångan. Redaktionen har utökats med två duktiga personer som vill vara med och bidra och göra tidningen ännu bättre. Det tycker vi är kul!

I det här numret berättar vi, som utlovades sist, om en spännande svensk som lämnade Sverige för Kanton år 1798 för att aldrig mer komma tillbaka. Han blev Sveriges förste generalkonsul i Kina, riddare av Wasaorden, tjänade en enorm mängd pengar och donerade en större mängd av dem till en skola för fattiga pojkar i hemstaden Linköping. Han har fått två gator uppkallade efter sig, en i Linköping och en i Macau. Denne fascinerande man skrev vad som sannolikt är Macaus första historiebok i vilken han bevisar att kejsaren inte alls hade avträtt Macau till Portugal under 1500-talet, vilket det officiella Portugal länge hävdade. Läs om Anders Ljungstedts spännande liv och gärning.

Hongkong utmärker sig bland världens Street Art-städer, konstnärliga talanger av olika nationalitet och inriktning som vi pratat med har en sak gemensamt och det är att de också bryr sig om miljövänlig målarfärg, av bättre kvalitet, lite högre pris, men en färg som behöver färre lager, som inte luktar och inte bleks lika lätt. Det är som om Eicó följer Svanens nya slogan hemma ”vi räddar världen lite grann varje dag”.

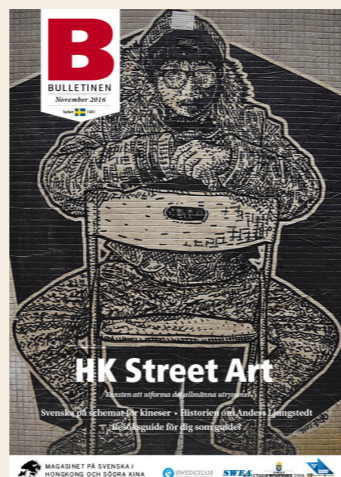
Kristina Tolinsson Ting är en svenska från Göteborg som under 16 års tid har undervisat drygt 1.000 Hongkongstudenter i svenska språket på The University of Hong Kong. Förutom rena språkkunskaper väver hon in kultur, samhällskunskap, jämlikhetsfrågor samt miljöansvar vilket fascinerar studenterna och ger dem en annorlunda och användbar kunskap som vi alla kan känna oss oerhört hedrade över.

Det är populärt att besöka Hongkong, det märker vi som bor här. Besöken duggar tätt på hösten och om du och din familj inte hinner guida runt alla besökare så har vi förslag på hel-dagsaktiviteter som du kan ge till dina besökare. Ibland kan man ju vara lite trött på att hänga med på alla rundor själv också... En av våra nya medarbetare i redaktionen, Amilia Liverstrand, har satt ihop en utmärkt guide för detta ändamål.

Trevlig läsning!

I detta nummer

Omslaget: Street Art i Sham Shui Po.
Foto: Lena Löfling

Ingrid Reinli

chefredaktör, skribent
(+852) 5338 4725
ingrid@reinli.se

Helén von Zweigbergk

skribent
(+852) 9173 4854
helenvonzweigbergk@live.com

Linn Larsson

skribent
(+852) 5907 1713
linnlarsson@gmail.com

Amilia Liverstrand

skribent
(+852) 6702 2665
amilialiverstrand@gmail.com

Lena Löfling

formgivning/layout, foto
(+852) 5242 4543
lena@lofling.com

June Heung

layout
(+852) 9727 8115
nayial719@gmail.com

Katarina Berglund

kassör
(+852) 6468 6996
katarina.berglund@hotmail.com

Om Bulletinen

Sedan starten 1981 fungerar Bulletinen som forum för aktiviteter och händelser i svenskkolonin. Bulletinen drivs helt ideellt, utkommer med 6 nummer per år, och distribueras gratis till de som anmält sig på Bulletinens hemsida. Adressändringar anmäls direkt till Bulletinen (via bulletinenhk@gmail.com). Vill du bidra med textmaterial eller bilder från olika evenemang får du

gärna höra av dig till någon i redaktionen.

Material ska vara redaktionen tillhanda senast den 15:e varje månad. Skrivet material ska helst vara oformaterade Worddokument. Skicka gärna med bilder. Bulletinen sponsras av Svenska generalkonsulatet, Svenska handelskammaren, Business Sweden och SWEA.

Medverka i Bulletinen!

Skriv ett inlägg, bidra med bilder, bli krönikör, gå med i redaktionen eller hoppa in då och då.

Alla bidrag med koppling till svensktalande i Hongkong, Macau och södra Kina som är av intresse för svenskkolonin är välkomna!

Hör av dig till: bulletinenhk@gmail.com

Läs online: www.bulletinenhongkong.com

De kryddar sin utbildning med kunskaper i svenska

Text: Ingrid Reinli
Bild: HKU och Ingrid Reinli

Varje år söker ett 100-tal studenter till några kurser i svenska på The University of Hong Kong (HKU). Ambitionen de har är att krydda sin utbildning med någonting annorlunda, som särskiljer dem vid jobbintervjuer. Något som ger kunskap om hur kultur och samhälle fungerar i ett progressivt land i Europa, ett land de associerar till musik, film, kul spelprodukter, intressanta traditioner samt stora, kända, internationella företag som är attraktiva arbetsgivare.

I bankomatkönen i Stanley kommer jag av en tillfällighet i samspråk med en svensk kvinna som bott många år i Hongkong. Under de fåtal minuter vi står där hinner hon bli informera mig om att det finns en lärare på HKU som undervisar Hongkongstudenter i svenska. -Va?!, tänker jag, varför vill de lära sig svenska? Ett litet språk som talas av ca 10 miljoner människor i norra Europa. Henne måste jag träffa!

Nu när jag har träffat lektor Kristina Tolinsson Ting och några av hennes studenter förstår jag precis vad det handlar om. Sverige och svenska språket ses som an-

norlunda och intressant, det svenska musikundret och våra filmer uppskattas och genererar engagemang. Kunskap i svenska språket och svensk kultur och traditioner är spännande.

Studenterna förklarar för mig att de tycker att svenska är vackert, att de gillar svensk musik och film och vill förstå musiktexterna och vad som egentligen sägs i filmerna, det ger dem även en wow-faktor att imponera med kunskaper i t ex nordisk mytologi, jämlikhet, pappaledighet, Nobelpriset, Lucia och midsommar, samt att de plötsligt förstår att namnen på IKEAs produkter betyder någonting!

Sverige betyder också vackert och rent landskap, grön innovationsförmåga, vackra traditioner och sprudlande kreativitet när det gäller teknik och design, vilket lockar många att vilja lära sig mer. Studenternas huvudinriktningar är t ex juridik eller arbetsrätt, biomedicin, IT, arkitektur och de gör ett tillval med svenska som bi-ämne, sk minor, för att det kryddar deras utbildning och inriktning på ett positivt sätt när de söker sina framtida jobb. För mig känns det hedrande att Sverige och det svenska språket kan bidra med sådana positiva bieffekter. >>

Om Kristina Tolinsson Ting

Familj:
Man från Hongkong, tre barn.

Träffade sin man:
På universitet i Kairo 1992, när hon läste mellanösternstudier i statskunskap.

Född:
Göteborg

Utbildning:
Magisterexamen i arabiska från Göteborgs universitet.

Arbetar:
Lektor i svenska på The University of Hong Kong School of Modern Languages and Cultures sedan år 2000.
Hon har undervisat över 1000 studenter i svenska hittills.

Roligaste studentminnet:
Många fina minnen, baka semlor, pröva snaps för första gången, alla härliga samtal.

Fyra av Kristinas studenter berättar...

Namn och ålder: Daria, 30 år
Bor i: Quarry Bay
Huvudämne: Juridik

Varför svenska?

Jag har tyckt om språk sedan jag var liten, utöver engelska tänkte jag läsa ett annat europeiskt språk och började läsa franska i Shanghai, med en kinesisk lärare som lärde ut språket som om det var matematik. Det gick inte så bra. När jag flyttade till Hongkong var det svårt att komma in på franska, det var alldeles för många sökande och jag ville dessutom ha en infödd lärare. Då tänkte jag att jag väljer väl ett annat språk istället, ett mindre språk som inte är lika populärt. Jag visste ingenting om Sverige och svenska språket. Jag kollade upp svenska på Google, lyssnade på det, jag tyckte det lät fint och tänkte jag tar det! Det var en ren slump – men en mycket bra sådan!

Hur tror du att svenska kan hjälpa dig i din framtida karriär?

2008 läste jag en sommarkurs i Lund. Jag gillar Lund, en fantastisk vacker stad, mycket grönt, vackra hus, mycket trivsamt. Jag bodde i Stockholm 2011–2012, då jag läste EU-rätt på Stockholms universitet kombinerat med kvällskurser i svenska och hade utbyteskurser då jag lärde ut mandarin mot att jag fick svenska tillbaka. Det var ett lärorikt, kul och spännande år. Efter examen och övriga kurser hade jag turen att få jobb på Mannheim Swartling där jag får användning av både mina juridiska och svenska kunskaper. Svenskan

har förstås hjälpt mig i min karriär. En förståelse för språket gör jobbet roligare, det är inte bara juridik, det är stimulerande att förstå svenska, den svenska kulturen och det svenska samhället. Den respekt svenskar visar för barn fascinerar mig. Och jag ser ju att barnen växer upp och blir väluppfostrade vuxna utan att man behöver vara så strikt som man är i Kina.

Vad är annorlunda med studierna i svenska?

Vår lärare i svenska på HKU är en stor anledning till att jag fortsatte med mina studier i svenska. Vi fick lära oss så mycket annat utöver språket, om kultur, om samhälle och jämlikhet. Jag som är uppfostrad i en traditionell kinesisk familj i Shanghai, som enda barnet, var inte van vid att tjejer får ta plats och vara duktiga som man får vara i Sverige. Även mina föräldrar börjar nu intressera sig för Sverige och vad landet står för, även om de på traditionellt vis bryr sig mest om att

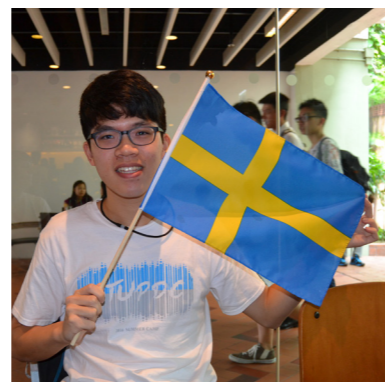
” Den respekt svenskar visar för barn fascinerar mig. ”

jag ska gifta mig och skaffa barn. Många ord på svenska liknar engelskan och grammatiken är inte särskilt svår men uttalet och betoningen är svår, svenskan har en särskild melodi.

Vad har du för intressen?

Jag är mycket intresserad av språk, jag har också börjat läsa ryska. Det är ett nytt alfabet som är fascinerande. Jag var i Moskva 1 vecka i somras och ryssarna var jättevriga. Jag tycker också om dans, swing- och jazzmusik. Det finns en massa duktiga swingdansare och bra jazzmusik i Sverige, t ex

Herrängen söder om Stockholm är känt för sina sommardansläger.

Namn och ålder: Vincent, 19 år
Bor i: Studentkorridor i Pokfulam
Huvudämne: Psykologi

Varför svenska?

Jag är mycket filmintresserad, jag gillar Millennium-trilogin och Roy Anderssons filmer t ex ”Sången från andra våningen”. Jag tycker svenska är vackert. Många andra pluggar spanska, japanska eller tyska, det är för vanligt. Jag vill lära mig svenska så jag kan förstå svenska filmer utan att läsa texten. Det öppnar upp nya möjligheter att kunna ett språk utöver engelska. Jag hoppas också kunna besöka Sverige någon gång. Jag gillar svensk musik också, ”Öppna din dörr” med Tommy Nilsson är bra. Och filmen ”En man som heter Ove”.

Hur tror du att svenska kan hjälpa dig i din framtida karriär?

Jag vet inte riktigt vad jag vill jobba med, mitt drömyrke är filmregissör, men det är nog svårt.

Vad är annorlunda med studierna i svenska?

Att plugga svenska är kul och intressant. Ordföljden är konstig jämfört med engelskan, som jag läst i 9 år. Det är också svårt att förstå var man ska lägga betoningen på de svenska orden. Svensk kultur fascinerar mig, det jag ser i filmerna, när jag lyssnar på musiken och läser svenska böcker, jag vill förstå allt! Jag vill kunna

behärska språket och kulturen så bra att jag förstår det ursprungliga sammanhanget, det känns viktigt för mig att lära mig svenska.

” Jag gillar svensk musik också, ”Öppna din dörr” med Tommy Nilsson är bra. ”

Vad har du för intressen?

Som sagt, jag gillar film. Jag kommer från Taiwan och blev introducerad till svensk film första gången på en filmfestival i Taipei. Jag vill gärna träffa andra svenska studenter. Där jag bor umgås indiska studenter inom sin grupp och alla västerlänningar umgås med varandra. Jag kände till IKEA och Spotify innan jag kom till Hongkong men jag visste inte att även H&M är ett svenskt företag.

Namn och ålder: Faye, 22 år
Bor i: Östra delen av Hongkong-ön
Huvudämne: Japanska

Varför svenska?

Jag lyssnar mycket på svensk musik, som Kent och Veronica Maggio, de sjunger på svenska så det lockade mig att lära mig språket så jag kunde förstå vad de sjöng om. Det är också roligt att förstå vad namnen på IKEAs möbler betyder. IKEA i Uppsala är så annorlunda mot i Hongkong, så stort och så finns det barnböcker på svenska i bokhyllorna. Så otroligt bra för mig. Jag öns-

kar att de hade svenska böcker på IKEA här i Causeway Bay.

Hur tror du att svenska kan hjälpa dig i din framtida karriär?

Mitt mål är att lära mig så bra svenska att jag kan förstå svenska filmer, musik och böcker. Jag hoppas få jobb på något flygbolag i framtiden. Många japanska företag i Hongkong kräver att man kan japanska för att arbeta där men det gör inte svenska företag, där räcker det med engelska. Hongkong är den staden som har flest japanska bolag så det ligger nära till hands för mig att söka jobb på något av dem. Men etiketten i Japan är komplicerad, det är mycket lättare i Kina och i Sverige.

Vad är annorlunda med studierna i svenska?

Svenska är mitt första europeiska språk efter engelskan. Det är lite svårt med en och ett. Jag har också läst lite tyska. Både tyska och svenska är systematiska. Jag var i

” Jag skulle vilja träffa svenska studenter och lära mig baka kladdkaka. ”

Uppsala i en månad på en sommarkurs. Det var ett 30-tal utländska studenter på kursen, de flesta var från USA och Tyskland. Det märktes att tyskarna hade enklast att förstå svenskan. Kursen var bra, vi hade jättekul, Uppsala är en mycket fin stad.

Vad har du för intressen?

Vår lärare på HKU uppmuntrar oss att läsa skönlitterära böcker, det gillar jag. Jag tycker att jag kan ganska mycket grammatik men saknar ett bra ordförråd på svenska. Det är svårt att praktisera svenska i Hongkong. Jag skulle vilja träffa svenska studenter och lära mig baka kladdkaka, jag gillar också Marabou-choklad och köttbullar.

Namn och ålder: Edwin, 24 år
Bor i: Tai Koo
Huvudämne: Computer Science

Varför svenska?

Jag hittade en praktikplats i Stockholm och jobbade under 13 månader på alaTest 2014–2015, bodde i ett hus i Vårby tillsammans med andra praktikanter. Jag gillar Stockholm och Sverige. Eftersom jag är EU-medborgare (brittiskt pass) så behövde jag inget visum. Genom att lära sig ett språk får man också förståelse för landets kultur och historia, så därför ville jag läsa svenska som bi-ämne här på HKU.

Hur tror du att svenska kan hjälpa dig i din framtida karriär?

Jag funderar på olika saker inför framtiden, antingen etablerar jag mitt eget startup-företag och har ett kontor i Hongkong och ett i Sverige och fördelar min tid däremellan eller så läser jag en Master på t ex KTH eller i Uppsala när jag är färdig på HKU.

Vad är annorlunda med studierna i svenska?

Jag lärde mig engelska som liten och jag märker stora likheter, båda är ju germanska språk men helt annorlunda mot japanska som jag också har läst.

Vad har du för intressen?

Jag gillar modern klassisk musik, när ett svenskt postrockband som heter Ef (från Göteborg) kommer till Hongkong brukar jag gå och lyssna på dem. Jag gillar också musik från Island, ett fascinerande ställe som jag besökt två gånger. Bra om man gillar vandring.

Vår man i Macau

Anders Ljungstedt föddes i en fattig familj i Linköping år 1759. Trots sin enkla bakgrund fick han möjlighet att gå i skola. Efter flera år som lärare och tolk i Ryssland sökte han 1798 anställning inom Svenska ostindiska kompaniet och kom till Kanton. Han blev kvar till sin död 1835 och ligger begravnen på gamla protestantiska kyrkogården i Macau.

Han blev vår förste Generalkonsul i Kina men är mest känd för sitt verk om Macaus historia. I sin bok hävdar Anders, baserat på historiska dokument, att Macau aldrig hade avträtts av kejsaren till förmån för Portugal. Långt efter sin död har han blivit belönad med en aveny i sitt namn - Avenida Sir Anders Ljungstedt.

Anders gjorde sig en stor förmögenhet som superkargör och donerade åtskilliga miljoner i dagens penningvärde till en skola för fattiga pojkar i hemstaden. Idag är Ljungstedtska skolan en gymnasieskola och finns i en byggnad från 1960–62 på en gata i Linköping som bär Anders Ljungstedts namn sedan 1994.

1759 Anders föddes i Linköping den 23 mars, familjen var fattig men knutna till kyrkan och kända som rejäla människor vilket öppnade möjlighet för honom och hans bror Henrik att studera. Fadern dör tidigt och modern gifter om sig. Bröderna läser på trivialskolan i Linköping och flyttar upp i gymnasiet 1776, samma år dör styvfadern.

1781 Anders läser i Uppsala men fattigdomen tvingar honom snart att lämna lärosätet och bli informator i Norrköping. Han lär sig franska och tyska av pastorn i tyska kyrkan. Han söker tjänst hos Ostindiska kompaniet men får avslag.

1784 Anders arbetar som lärare i franska, historia, geografi m m i Ryssland där han bl a lär känna ambassadör von Stedingk. Han stannar till 1794. Anders får en son, Carl Andreivitch, vars namn inte återfanns i de svenska kyrkoböckerna när de överfördes till Riksarkivet vid ryska revolutionen 1918. Modern okänd.

1796 I Stockholm träffar Anders en fattig änka, Carolina Mosander som han gifter sig med den 24 juli, de får dock inga barn. Historiker har funderat över deras äktenskap, Anders hade ju en filantropisk läggning "...att jag för hennes och min skull ej kunde med godt samvete undvika att gifta mig..."

1798 Anders 39 år åker som 1:e assistent på skeppet Drottningen till Kanton (Guangzhou) för att aldrig mer komma tillbaka till Sverige. Sedermera blir han superkargör på Ostindiska kompaniet.

1794 Anders 35 år bestämmer sig för att flytta tillbaka till Sverige, investerar sina besparingar i rysk kaviar och planerar att dubbla förtjänsten, dessvärre blir han fast på Åland pga oväder och kaviarn ruttnar.

1800 Anders inleder brevkontakt med biskopen i Linköping Jacob Lindblom, därefter ärkebiskop, om hans önskemål att inrätta en skola för fattiga pojkar. Brevkommunikationen var enormt långsam på den här tiden, det kunde ta 2 år att få svar.

1813 Fru Ljungstedt planerar att resa till Kina. Hon motsätter sig Anders planer om skolan och Anders har tidigare fått rådet av biskop Lindblom att resa hem för att göra upp tvisterna med hustrun. Anders vill inte ha hustrun till Macau och han är inställd på sin plan att bygga skolan för fattiga pojkar för att "tillfredsställa sin själs böjelser".

1815 Anders stannar kvar i Kanton och fortsätter göra affärer i egen regi, efter att Svenska Ostindiska kompaniet upphört med sin verksamhet 1813. Han skaffar sig en stor förmögenhet vilken han skänker större delen av till skolan för fattiga pojkar i Linköping.

Anders hedras med utnämningen till riddare av Vasaorden (tack vare värdefulla kontakter som ärkebiskopen och tidigare ambassadör von Stedingk) I Kanton och Macau hade en sådan utmärkelse stor betydelse och höjde Anders anseende. Dessutom stärktes förtroendet för honom i affärssammanhang. Anders har nu skrinlagt alla planer på att resa till Sverige. Klimatet, den nya vänkretsen och att han kände sig aktad bidrog säkert till beslutet, dessutom hade han uppnått 56 års ålder. Samtidigt vill han ordna det bra för sin hustru och köpa en egendom i Linköping som passar för hans skola.

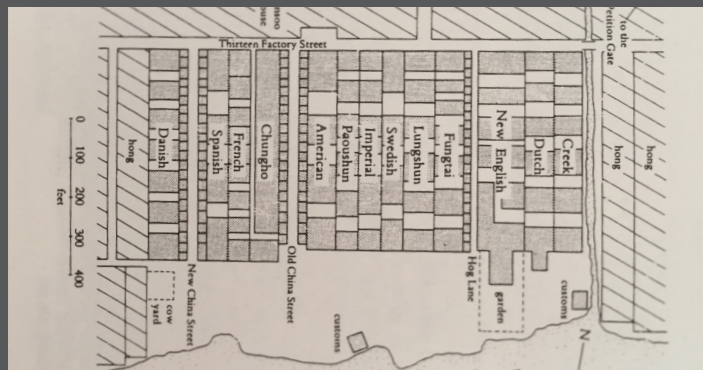

"Ostindiefararen Finland i Storm". Del av en marinmålning av Jacob Hägg (1921).

Svenska Ostindiska kompaniet Svenska Ostindiska kompaniet grundades 1731 och var ett oerhört lönsamt företag med monopol på den svenska handeln med Kina. Importen bestod av siden, kryddor, porslin och te. Exporten var trävaror, tjära och järn som såldes i Cadiz i Spanien. I gengäld fick man silverpiastrar som kineserna godtog som betalning för sina varor. Vanligen avseglade 1–2 fartyg om året från Göteborg och en t/r-resa varade ca 2 år. Vid fartygens återkomst till Göteborg hölls auktion på godset i Ostindiska huset, huvudparten av godset reexporterades, speciellt te som inte svenskarna var så förtjusta i. År 1813 upphörde Svenska Ostindiska kompaniet med sin verksamhet efter 132 resor till Fjärran Östern. Endast 8 förlisningar och strandningar skedde under de 82 år som verksamheten varade.

1816 Anders bosätter sig i Macau permanent. Kineserna hade inte motsatt sig den portugisiska bosättningen på 1500-talet, dessutom var västerlänningarna till stor hjälp vid bekämpandet av sjööveriet i regionen. Anders köper sig ett hus vid den förnämsta gatan Praia Grande, han anställer kock och betjänt och troligen tjänarinnor. Anders närmaste vän i Macau är Jacob Gabriel Ullman som också tjänstgjort i Ostindiska kompaniet. Ullman är katolik, gift med en portugisiska. Ullman utses av Anders till testamentesexekutor.

Faktorierna i Kanton

I Kanton nära vattnet låg de 13 utländska faktorierna på rad. Faktoriet var en byggnad som hyrdes ut av kinesiska köpmän, där fanns lagerlokaler, kontorslokaler, kök och matsal, en kyrksal samt bostäder för tjänstemännen. Själva Kanton var omgivet av en stadsmur och innanför den fick inte "de främmande djäv-larna" komma. Under halva året expedierades inga fartyg och då flyttade västerlänningarna över till den närbelägna portugisiska besittningen Macau som erbjöd en trevligare tillvaro än faktorierna. Anders lärde sig både kantonesiska och portugisiska.

Foto: Ingrid Henri

Graven i Macau

1836 meddelar bäste vännen i Macau, Jacob Gabriel Ullman, Ljungstedtska skolan om dödsbudet samt att en gravvård är under arbete med följande inskription: Här ligger resten af Anders Ljungstedt, Wasa Riddare, Lär och Människovän. Han föddes i Linköping den 23 mars 1759 och Dog uti Macao den 10e november 1835. Vården rest af en sorgande Vän. Den gamla protestantiska kyrkogården ligger ganska högt med stadsbebyggelse på tre sidor. Anders är den ende svensk som vilar där. Övriga 188 gravar upptar andra västerländska namn. Kyrkogården och gravarna är väl underhållna.

Bengt förde historien vidare

"Ljungstedt har i hög grad bidragit till forståelsen för Macaus historia. Ljungstedt hade rätt och de portugisiska historikerna hade fel. Idag är alla överens med Ljungstedt och Macau erkänns officiellt som kinesiskt territorium. Därför förtjänar han såväl Macaus som Portugals tacksamhet. Heder åt Ljungstedt."

Fader Manuel Teixeira, 1992

Anders Ljungstedt har inte bara fängslat kinesiska historiker. Bengt Johansson, fd konsul i Hongkong och generalkonsul i Shanghai, är kanske en av dem som kan mest om Anders Ljungstedt.

Bengt upptäckte Anders Ljungstedt 1988 då han tillträdde som konsul på Svenska konsulatet i Hongkong. Som nytillsatt gick han igenom material och aktiviteter som gjorts under de senaste åren för att sätta sig in i verksamheten. Det visade sig att man högtidligt hållit 150-års minnet av Anders Ljungstedts bortgång i Macau. Bengt, som redan då var en stor Kina-kännare, förvånades över att han aldrig hört talas om svensken. Bengt bestämde sig för att ta reda på mer. Det visade sig att Anders Ljungstedt varit mycket betydelsefull för Macaus historia.

Något senare, vid ett besök i Macau träffade Bengt den välrenommerade portugisiska historikern Fader Manuel Teixeira som berättade om boken Anders Ljungstedt skrivit men att den bara fanns i dåligt kopierat skick. Någon borde försöka skriva om den och få den tryckt menade Fader Teixeira. Bengt tog sig an uppgiften, fick med sig ett uppkopierat exemplar hem och började renskrivna. Det tog tid och under en period hjälpte Bengts dotter och den filippinska hushållerskan till med skrivandet. Dessutom var det ibland svårt att tyda den flera gånger kopierade texten.

Boken blev till slut klar och 1992 trycktes en ny upplaga upp som uppmärksammandes vid en välbesökt presskonferens. Boken innehöll nu även ett förord av Fader Teixeira. Boken blev en succé

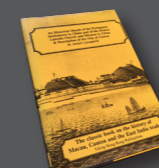

och Bengt såg även till att översätta boken till kinesiska som gavs ut i samband med att man invigde Avenida Sir Anders Ljungstedt i Macau 1997. Dessutom var Bengt Johansson en av initiativtagarna till att Anders Ljungstedt även fick en gata i Linköping uppkallad efter sig.

Att Anders Ljungstedt varit betydelsefull för Macau och för Kina råder ingen tvekan om. Och inte heller att Bengt Johansson verkligen sett till att Ljungstedts betydelsefulla verk levte vidare.

Boken "Anders Ljungstedt och breven från Kina", skriven av tidigare rektor på Ljungstedtska skolan, Harry Hellberg och utgiven 1999 i samband med skolans 175-årsjubileum. Boken är skriven på svenska. Boken översattes även till kinesiska av Mengda Wang och översättningen utkom 2015 hos Fundação Macau.

Anders Ljungstedts bok "An Historical Sketch of the Portuguese Settlements in China and of the Roman Catholic Church and Mission in China & Description of the City of Canton". Denna bok, i nyutgåva 1992 av Bengt Johansson, tidigare svensk konsul i Hongkong och generalkonsul i Shanghai. Boken finns att köpa på svenska.

1992 Dåvarande konsulin i Hongkong, Bengt Johansson, låter trycka Anders Ljungstedts historiebok och håller presskonferens 13 mars med portugisiska historiker, Macaus justitieminister och guvernörens hustru m fl dignitärer.

1997 Invigning av Avenida Sir Anders Ljungstedt i Macau den 29 november med prominenta gäster. Översättning av Anders Ljungstedts bok till kinesiska presenteras.

1820 Anders förvärvar lantegendomen Ring och en fastighet vid Nygatan i Linköping. Det uppstår problem, fru Ljungstedt stöder sig på ett inbördes testamente som Anders upprättat med henne innan sin avresa till Kanton 1798 vilket leder till förseningar och oro i Macau. Stadsegendomen var i skolans ägo till 1858. Ett av husen på Nygatan-Djurgårdsgatan stod kvar till 1960-talet då det revs. 1856-58 byggdes ett nytt skolhus vid Kungsgatan, som kom att användas av skolan till ca 1950, då det blev säte för Tingsrätten under en period. Ljungstedtska skolan återtog huset en tid in på 1990-talet. Skolhuset på Kungsgatan 33 är ett av få gamla byggnader som finns kvar i centrala Linköping. Redan 1962 byggdes en ny skolanläggning vid Gamla Norrköpingsvägen där skolan återfinns idag.

Anders utses till Sveriges första Generalkonsul i Kina.

1831 Fru Ljungstedt avlider i Stockholm. Skolan måste processa mot hennes släktingar för att få tillgång till sin del av arvet. Först 1840 fick skolan sina pengar och hälften av den ena av två fastigheter på Drottninggatan i Stockholm. Det hade varit Anders önskan att arvet efter hustrun skulle användas till en friskola för fattiga flickor. En sådan kom också igång 1847 men inte i Ljungstedts anda. Pga nya folkskolestadgan 1842 som krävde undervisning för alla barn så ansökte friskoledirektionen om medel till undervisningen för flickor. Ansökan beviljades och fastigheten på Klostergatan 19 skänktes för ändamålet. Denna fastighet finns nu i Gamla Linköping och inrymmer ett skolmuseum.

1824 Ljungstedtska skolan öppnar i Linköping den 9 april med 104 elever. Skolan fick snart ett gott anseende, även domprosten Lidman skickade två av sina söner till skolan och han var inte den ende ståndspersonen som satte sina barn i Ljungstedtska Friskolan.

1835 Anders dör i Macau den 10 november, 76 år gammal. Han ligger begravd på den gamla protestantiska kyrkogården i Macau. Anders hade ett kinesiskt namn Long Si Tai, dvs Long (drake), Si (tänkande) och Tai (fridfull)

1985 På Ljungstedtska skolans initiativ organiseras en ceremoni vid Anders Ljungstedts grav i Macau på 150-årsdagen av hans bortgång.

1994 Invigning av Anders Ljungstedts gata i Linköping, belägen vid den gymnasieskola som bär hans namn.

1999 Den 20 december återgår Macau från Portugal till Kina efter nära 450 års portugisiskt styre.

Källor: www.linkopingshistoria.se, www.vhkp.se, Wikipedia, Bengt Johansson, Harry Hellbergs bok, Ljungstedtska skolans webbsida

RED BULL ROOFTOP

STREETART I HONGKONG

Text Ingrid Reinli
Bild Lena Löfling

Hongkong är en stad med kända gallerier, återkommande etablerade konstutställningar som t ex Art Basel, Asia Contemporary Art Show och Affordable Art Fair. Det anordnas konstnätter, konstvandringar och det finns en minst sagt inspirerande konstnärlig utsmyckning av det allmänna rummet, s k Street Art.

STREET ART vs GRAFFITI

Man kan säga att Street Art oftast är utförd av personer som har någon form av konstnärlig utbildning, att de målar enbart på uppdrag och med tillåtelse att dekorera allmänna eller privata murar och platser. Street Artists vill att folk i allmänhet ska se och bli engagerade i deras dekorativa arbete, de vill dela sitt konstnärskap, de vill göra det allmänna rummet vackrare. Graffiti är ord-baserade målningar och utförarna är oftast självlärd. Graffitiartisterna har sällan tillåtelse att dekorera det allmänna rummet och det är ofta det som är deras syfte. De vänder sig inte till folk i allmänhet utan de vill tala till andra graffitiartisterna. Graffiti har ett dåligt rykte hos många som ett destruktivt och vandaliserande beteende, så några graffitiartisterna kallar sig numera Street Artists istället. Samtidigt tycker andra graffiti personer, speciellt s k "taggers", att ordet "Art" är förolämpande, de vill hellre ses som sabotörer.

I takt med fastighetsägarnas ständiga hyreshöjningar så tvingas en del gallerier lämna sina skokartongslika lokaler i Central för att flytta in i industribyggnader längre ut i jakten på lite större utrymmen. Nya konstinitiativ utökar utbudet som t ex HKwalls, vilket är Hongkongs årliga Street Art-festival med uppgift att skapa möjligheter för lokala och internationella konstnärer att visa sina verk på Hongkongs gator. Festivalen arrangerades för 3:e gången i mars i år och den här gången gavs uppmärksamhet till Sham Shui Po. HKwalls har tidigare genomförts i Sheung Wan och Stanley.

Boende i Sham Shui Po hoppas att besökare nu får ytterligare en anledning att komma till deras kvarter utöver billiga lokalhyror samt tyg- och elektronikmarknaden. HKwalls är ett oberoende, ideellt initiativ av Jason Dembski, designern och professor på University of Architecture St Joseph Macau.

En bra tidpunkt att gå dit och titta är en tidig morgon innan småbutikerna har öppnat, då kan man även beundra målningarna som pryder utsidan av metallplåten som butikerna drar ner och låser framför sina butiker på kvällen. Många målningar är också gjorda på väggar i smala gränder så det gäller att vara uppmärksam när man går längs gatorna.

Eftersom Hongkong är ett historiskt handelscentrum ser många artister det som viktigt och lockande att lämna sina konstnärliga avtryck här, dessutom inspirerar den vertikala arkitekturen och det fantastiska hamnområdet till kreativ konst. Men att myndigheterna skulle godkänna några större ytor eller officiella byggnader till Street Art är inte troligt.

Street Art på takterrass

Red Bulls världsomspännande aktivitet *Flugtag* är en tävling som startade i Österrrike och som nu hållits 150 gånger på olika platser runt om i världen. Vi svenskar kan likna det vid ett studentupp-tåg som forsränningen i Uppsala när studenterna bygger egna farkoster för att glida nerför Fyrisån den sista april varje år.

Det underliggande budskapet i *Flugtag* är "Let's fly Hong Kong people" i betydelsen lyft dina vingar, låt dina idéer och din kreativitet flyga genom att bygga ett "flygplan/flygmaskin". Det förväntas inte att maskinerna som byggs ska kunna flyga, det är inte en ingenjörstävling, utan bara en tävling som ska vara kul och kreativ.

Bao Ho och Kristopher Ho (de är inte släkt och inte gifta!) anlätades av Red Bull för i svart och vitt måla "skuggan" av Flugtagsymbolen och Red Bulls namn med kinesisk tagline. De målade budskapen på den låga takterrassen på Queens Way Plaza i Admiralty som sedan plåtades av en drönare som flög ovanför och videon med musik lades ut på Youtube inför lanseringen den 5 oktober. Dessutom hade man ett pop-up store i Queens Way Plaza. Bao Ho och Kristopher Ho valdes ut genom att de svarade på en förfrågan på sociala medier om att vara med och hjälpa Red Bull med takterrasmålningen.

Fakta Bao Ho

Hon är redan känd "drottningen av Hongkongs Street Art scen", bl a genom att ha vunnit första pris i tävlingen Secret Walls förra året, en tävling där artister tävlar mot varandra framför en live-publik på att vara mest kreativa under 45 minuter.

ARTISTERNA

Eicó både säljer miljövänlig målarfärg och sponsrar konstaktiviteter. Både mer traditionella och StreetArt-artister tycks bry sig om miljövänlig färg. Vi träffade Mary-Lou från Canada och Alana från Nya Zeeland på en fika i Eicós ruffa och tuffa lokaler i Wong Chuk Hang.

Mary-Lou med en av de alldeles purfärska väskorna hon designar.

Mary-Lou Boulanger

Mary-Lou är från Canada, hon har tidigare arbetat som lärare, och har skapat målningar till teateruppsättningar, hon målar på canvas och kallar sig Canvas Artist och Print Maker. Mary Lou ser sig inte som en Street Artist, hon målar med en äldre teknik - encaustic painting - där hon blandar färgpigment och bivax, dvs vaxmålning. Mary Lou har bott 12 år i Hong-

kong, hon målar i sin egen studio och för sitt eget nöjes skull för som hon säger " -tur att jag inte behöver leva på mitt måleri som inkomst". Mary Lou säljer direkt till privata samlare, oftast via rekommendationer. Miljövänlig målarfärg är viktigt för mig, säger Mary Lou, det gör att jag slipper få dåligt samvete över att mitt måleri kontaminerar vattnet, jag gillar inte kemikalier. Med Eicós färg behöver man bara ett lager för att det ska bli bra, billigare färger kräver flera lager färg. Jag målar också i akryl och de är alla vattenbaserade.

Utöver tavlor målar jag även en serie målningar på mocka som ska bli till handväskor, de ska säljas i butiker i Canada och UK, under namnet Perfectly Imperfect "PI" där en del av vinsten går till ett välgörenhetsprojekt i Indien.

Drömprojekt: Att få måla tavlor, inomhusdekorationer eller annan utsmyckning till äldreboenden eller sjukhus för att skapa en mer positiv och trevligare atmosfär för de boende och patienterna.

Alana Tsui

Alana är Fashion Stylist och Mural Artist, utbildad i Auckland, NZ. Hon bor i Hongkong sen 2 år tillbaka tillsammans med sin moster. Innan hon startade eget för 4 månader sen arbetade hon på trendiga Hypebeast "an online fashion desti-

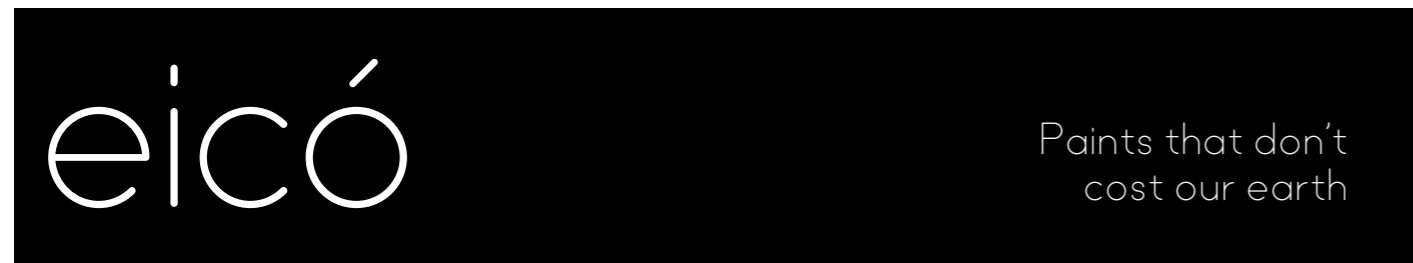
nation". Nu arbetar hon mest med inomhusprojekt, målar kontor, barer, restauranger och lägenheter. Ett av hennes aktuella projekt är en vägg i ett kontorslandskap i nya Tower 535 i Causeway Bay, hennes stil är att enbart måla i svart/vitt, med skarpa, starka linjer.

Alana kom i kontakt med Eicós målarfärg efter ett uppdrag som hon hade för HKwalls där Eicó var en av sponsorerna för projektet. Jag tycker det är viktigt att målarfärgen inte luktar kemikalier, speciellt vid dekoration av barer och restauranger, färgen är dessutom bra både på canvas och väggar, säger Alana. Hongkong är ett av världens mest spännande städer för Street Art, staden som leder trenden är New York förstas, men även Berlin, London och Melbourne är coola ställen som har mycket Street Art, enligt Alana.

Drömprojekt: Att få måla för något stort modehus, att få göra design på tyg och accessoarer för en kollektion, det vore fantastiskt!

Alana har bland annat målat ett marknadsbås i Shim Sha Po (se bild på föregående sida)

Del av Alanas målning på ett marknadsstånd i Sham Shui Po

K-FAB SCANDINAVIA

K-FAB Scandinavia is a supplier of modern, affordable and atmospheric lighting for the home. Through efficient logistics and flexibility we offer a brighter everyday life to our customers.

For a brighter life!

www.k-fab.eu

Exploring Asian opportunities. Together.

The opportunities in Asia are vast and varied. There is ample terrain for your aspirations, and we want you to realise those ambitions. As the leading Nordic corporate bank in the area, we are on the ground to support you. With decades of experience and offices throughout the region, we are well-placed to meet your corporate, financial institution and private banking needs. Let us explore Asian opportunities. Together.

sebgroupp.com/corporations-and-institutions

GUIDE-4-DUMMIES

I stort sett alla vi som bor här i Hongkong får då och då besök av vänner och familj och vi byter skepnad och blir små turistguider. För det mesta är det ju väldigt roligt men kanske ibland lite trixigt att få till. Bulletinen bjuder på lite tips på heldagar. Riv ut och ge dina gäster eller använd som tips för dina guideuppdrag.

Text och bild:
Amilia Liverstrand

The Peak och lite historia

Victoria Peak eller The Peak som det kallas, är ett område i närheten av Hongkongöns högsta berg och en uppskattad sevärdhet. Dit kan man ta sig med buss nr 15, taxi, The Peak Tram eller hike för den hurtige. Uppe på Peaken kan man promenera en 2.5km lång slinga runt berget, njuta av utsikten, ta en selfie, äta lunch på Bubba Gump, shoppa eller besöka 3D-museum.

The Peak Tram går från stan och är en över 120 år gammal bergbana som går upp och ner till The Peak. Den kostar 32 HKD enkel resa, det går bra att betala kontant men med Octopus slipper du kön för att köpa biljett. När man kommer ner med bergbanan från Peaken når man HSBCs spektakulära huvudkontor på ett par minuter för att ta del av Hongkongs historia. Förvisso ur HSBCs perspektiv men det är intressant att se bilder av staden från 1800-talet och se hur vattenlinjen och avståndet till Kowloon minskat år för år, mestadels på pga landutfyllnad.

Ta vägen förbi Statue Square och avsluta kvällen med att njuta av utsikten uppe på fjärde våningen på IFC mall där du kan välja att ha med dig egen mat och dryck, gå till Red Bar eller bara vara. Terrassen faller under någon allemansrättsregel vilket gör den öppen för alla.

 Missa inte: solnedgången uppe på Peaken. Du kommer inte vara ensam men det vackra skådespelet när solen går ner och staden ändrar skepnad är väl värt att trängas lite för.

 Missa gärna: köerna för att åka bergbanan upp till Peaken. Åk hellre taxi eller buss upp, och bergbanan ner.

Utkikplatsen på The Peak.

I gamla nummer av Bulletinen finns:
Sohospecial på sidan 12 i septembernumret, 2016
Beachspecial på sidan 13 i juni-numret, 2016
Vandringsspecial på sidan 12 i aprilnumret, 2016

En heldag med marknader

Flower Market, Bird Market, Goldfish Market, Ladies Market, Night Market, Antique Market. Listan över marknader i Hongkong kan göras lång. För att ta del av några av dem kan man ta MTR till Prince Edward, gå österut till Flower Market på Flower Market Road. Traska sedan tillbaka en bit och gå söderut till Tung Choi Street så passerar du först Goldfish Market för att sedan komma till Ladies Market i Mong Kok.

När marknaderna tagit ut sin rätt fortsätter shoppingen in i shoppingcentrumen runt Mong Kok Park, TST. Följ Nathan Road söderut mot Mira Mall, Harbour City, Ocean Centre och The One för att nämna några. I The One finns det även en trevlig rooftop-bar (Wooloomooloo) för den som önskar förfriskning. I 1881 Heritage kan man hitta shopping i den högsta prisklassen men kan-

ske främst beskåda arkitekturen från kolonialtiden och äta middag ute i trädgårdens lummiga oas på Hullet House. Den som hellre vill insupa utsikten av skyline kan gå till prisbelönta Hutong i huset bredvid (Peking One) eller ta en drink i systerbaren Aqua.

Före eller efter passar det bra att gå ner till Victoria Harbour och beskåda Hongkongs skyline och den 13 minuter långa ljusshowen som visas kl 20.00 varje kväll.

Eller om man är mer shoppingssugen vandra upp till Temple Street för Night Market.

För den som bor på Hongkongön är Star Ferry-färjan ett smidigt, billigt och trevligt alternativ för att ta sig hemåt, antingen till Central eller till Wanchai. Den kostar 2 HKD-3.40 HKD (beroende på övre/nedre däck o vardag/helgdag) och avgår var 10-15e minut med garanterat fin utsikt.

 Missa inte: att pruta på marknaderna. Du behöver inte skämmas när du bjuder halva priset. Ta med kontanter. Även om du kan betala med kort på de flesta ställena i Hongkong så gäller fortfarande "cash is king" på marknaderna.

 Missa gärna: Marknaderna på helgen, det som är rimligt trångt på vardagar är otroligt jobbigt på helger.

Världens största Buddha

Ta MTR till Tung Chung. Därifrån kan man antingen ta en hike upp (tar ca 2 timmar), ta buss nr 23, taxi eller åka gondolen upp (20 min). Framme i byn Ngong Ping finns det små butiker med souvenirer och en å annan ko. Fortsätt upp till torget där man tar de 250 trappstegen upp till den mäktiga bronsstatyn Big Buddha. Det finns även ett tempelområde som är gratis att gå in i. Bredvid tempelområdet serveras billig, vegetarisk lunch för den modige eller så kan man äta mer modern lunch vid området runt gondolen. Ta samma väg tillbaka eller ta buss nr 2 till Mui Wo och åk båt tillbaka till Central. Åker du tillbaka till Tung Chung så kan du avlägga ett besök och fynda märkeskläder på Citygate Outlet innan du beger dig tillbaka till stan

 Missa inte: att boka gondolerna med glasgolv, härligare upplevelse och mindre kö.

 Missa gärna: att åka gondolen på helgen alternativt förköp biljetter på nätet för att slippa köer.

Om det regnar

Det finns många museer att välja på. Det kanske bästa museet, Historiska museet, ligger i TST och är dessutom granne med Science museum. Maritime museum ligger vid Star Ferry, Dr Sun Yatsen museum och Medicinska museet om bl a SARS 2003, ligger båda på Hongkongön.

Åka spårvagn från Kennedy Town till Causeway Bay. 2 HKD är en billig sightseeing som tar dig från västra till östra sidan av stadskärnan på Hongkongön.

4D bio i Langham Place i Mong Kok, som lätt kan kompletteras med shopping i samma Mall.

En tur till Horizon Plaza i Ap Lei Chau vid Aberdeen. 30 våningar fyllda outlet-affärer för märkeskläder och inredning. Åk hela vägen upp och jobba dig nedåt via trapphuset.

Södra Hongkongön

Inget besök blir komplett utan att ha upplevt kontrasterna mellan den södra och norra delen av Hongkongön. Ta buss 6 från Exchange Square till Stanley och försök sitta högst upp och längst fram för att få bästa upplevelsen. Buss nr 6x och 260 går också till Stanley men tar den kortare vägen genom Aberdeen Tunnel, dvs man missar den hisnande färden över bergskedjan. Den som vill korta ner bussresan och se så mycket som möjligt kan hoppa av vid Deep Water Bay och gå den drygt 20 minuter långa promenaden längs vattnet bort till Repulse Bay. Väl i Repulse Bay finns gott om pit-stops innan resan fortsätter vidare mot Stanley.

På Stanley Market kan man shoppa mer västerländska storlekar och smaker jämfört med La-

dies Market men här finns inte lika mycket prutman. Längs strandpromenaden och in mot Stanley Plaza finns bra lunch- eller middagsmöjligheter. Ta en annan, äventyrligare resa tillbaka med kinesisk junk boat, Aqua Luna. Den går till Central från Stanley, tar ungefär 1,5 timme och kostar 280 HKD inkl drink och loungemusik. Observera att denna tur endast går på lördag och söndag eftermiddag men det finns andra rutter på vardagar. (aqualuna.com.hk)

 Missa inte: att blippa ditt kort vid chauffören även när du går av, om du hoppar av tidigare än vid ändhållplatsen, så slipper du betala för den delen du aldrig åker.

 Missa gärna: Stanley Beach. Gå hellre till någon av de andra stränderna i närheten, exempelvis St Stephen's Beach och Chum Hok Beach.

Saker vi vant oss vid

Söndagar – på söndagar är stadens allmänna utrymmen och allmänna BBQ pits fyllda av lediga helpers.

Octopus – med ett Octopus-kort tar man sig fram smidigare i lokaltrafiken och kan betala på caféer, 7-Eleven m.fl.

10 % service charge – på restaurangerna betalar man 10 % i serviceavgift vilket motsvarar dricksen. Det är bara om du får extraordinär service som du ger extra dricks.

Vädervarningar – att titt som tätt få varningar från väder-appen MyObservatory, regn, storm, för varmt, för kallt, för torrt, ja det mesta.

Hiss-vett – glöm för allt i världen inte att trycka på stänga-hissdörren-knappen.

Ny chef på Business Sweden

Som vi nämnde i förra numret av Bulletinen så har Business Sweden nu en ny kontorschef. Van Hoang är ny i rollen som handelssekreterare med uppdraget att hjälpa svenska företag på plats att växa i regionen. "Min ambition och vision är att positionera Hongkong som den viktigaste hubben i Asien och hjälpa svenska företag att öka sin tillväxt i regionen", säger Van.

Kommer från Shanghai

Bakom sig har Van 14 års erfarenhet av företagsutveckling inom Business Sweden, främst från Kina där han varit kontors-

chef i Shanghai de senaste 7 åren. Fokus har varit att hjälpa svenska företag att växa sina affärer i Kina såväl som i regionen. Över 200 projekt inom varierande sektorer har det hunnit bli på den kinesiska marknaden innan nya utmaningar nu väntar i Hongkong.

Asienkarriären började i Taiwan

Efter MBA-studier i Taiwan i samband med sin civilingenjörsutbildning på Chalmers, blev Van kvar då han fick möjligheten att arbeta för Exportrådet (numera Business Sweden). Här träffade han även

Favoritplats i Hongkong?

Alltid andfådd med den spektakulära vyn över Hongkong skyline från kajpromenaden "The Avenue of Stars" i Tsim Sha Tsui

Favoritplats i Shanghai?

Vue Bar på Hyatt on the Bund med samma spektakulära känsla över Shanghais skyline

Favoritplats i Göteborg?

Fiska ute på klipporna i skärgården

Intressen?

Läsa affärsböcker, golf, resa

Vad gör du på fritiden?

Spenderar tid med barnen

Bästa film du har sett?

Många bra filmer men jag blev tagen av Terminator 2 och Arnold Schwarzenegger var min idol och fick mig börja styrketräna

Bästa bok du läst?

Good to Great av Jim Collins är en bra och användbar management bok, annars läser jag nästintill bara barnböcker numera

sin fru som han idag har två barn med. Efter 5 år gick sedermera flyttlasset till Shanghai, där han efter ett år blev kontorschef.

Hongkong är hubben i Asien

Van berättar om ambitionen och visionen att positionera Hongkong som den självklara och viktigaste hubben för svenska företag som vill etablera sig och göra affärer i Asien.

- "Min ambition är att stärka Hongkongs position som den viktigaste hubben i regionen. Med insikter om hur ledande företag växer sin verksamhet i regionen, via Hongkong, kan vi ge rekommendationer för hur företag ska nå sin fulla tillväxtpotential i regionen", avslutar Van.

När du din fulla internationella potential?

Business Sweden bevakar kontinuerligt globala trender och viktiga marknader för svenska företag, samt utvecklingen av svensk export och investeringar i Sverige. På hemsidan presenteras rapporter, analyser, fact packs, kundcase och aktiviteter med syftet att inspirera företag till tillväxt genom internationalisering - vilka alla kan laddas ned kostnadsfritt!

Under fliken Inspiration hittar du flera intressanta och relevanta rapporter såsom trendrapporter och omvärldsbevakning.

En varm hälsning från SWEAs ordförande

Som några kanske redan vet så flyttade Susanna, Marias efterträdare, hem till Sverige med kort varsel och då blev positionen som ordförande vakant. Jag tackar för förtroendet och axlar rollen med glädje!

Jag hoppas att ni har haft en bra sommar, var än ni har varit. Själv har jag i år, liksom de senaste 15 somrarna, spenderat mesta tiden i sommarstugan på Orust, den stora ön i väst, som de säger. Det är paradiset för mig och familjen.

Vem är då jag? Jag är uppvuxen utanför Kungälv, två mil norr om Göteborg. Bodde och jobbade ett år i San Francisco, pluggade till förskolelärare på Universitetet i Göteborg och flyttade sedan till Oslo, där fanns det massor av jobb.

Efter det blev det Sverige igen, gifte mig, jobbade som förskolelärare i 14 år, fick under tiden två barn, flyttade 5 gånger, renoverade 3 hus och de sista 3 åren jobbade jag som planeringsledare

(verksamhetsutveckling och chefsstöd) i Göteborgs Stad. Det var den snabba kortversionen ;-)

Hösten 2014 bar det av till Hongkong på världens häftigaste äventyr! Vilken möjlighet, vilken stad, vilka människor! Jag har inte ångrat en sekund att vi tog chansen och vi stortrivs. Min man Marcus jobbar för ett franskt bolag och mina barn, 13 och 16 år gamla, går på Hong Kong Academy.

Här i Hongkong njuter jag allra mest av naturen, träning och staden. Jag springer, yogar, spelar tennis, tränar med ett Dragonboat team mm. Jag är nyfiken på maten och kulturen, volontärjobbat på barnens skola och uppskattar mötet med nya människor.

SWEA var och är för mig en fantastisk källa till nya intressanta möten med människor, upplevelser och information. Redan innan jag flyttade hit fick jag kon-

takt med några Sweor som var ett fantastiskt stöd och till oerhört stor hjälp. Ovärderligt, verkligen. Jag har varit aktiv i SWEA på olika sätt och ser nu fram emot att ge ytterligare av min tid och engagemang.

Ni Sweor här i Hongkong är ju en fantastisk skara positiva och engagerade kvinnor med hur mycket energi, värme, kunskap och glädje som helst! Tack för nu och vi ses

Tina Täck

Många nya på fika och lunch

Hösten är i full gång och SWEA har hunnit med flera aktiviteter. Säsongen började med SWEAs årliga välkomstfika och välkomstlunch där såväl nya som gamla medlemmar får möjlighet att träffas och lära känna varandra samt catcha up efter sommaren. I år var det Maria Bergström som bjöd in till välkomstfika i Stanley. Rekordmånga anslöt och fick möjlighet att höra mer om vad SWEA har att erbjuda och samtidigt mumsa på kaffe och kladdkaka.

Även välkomstlunchen på Oolaa var välbesökt. Inte mindre än 24 Sweor var med och åtnjöt en god lunch tillsammans. Stämningen var på topp när nya och fördjupade bekanskap träffades.

På gång i november

4 nov / Prova på Dragon Boat

Prova på att ro en riktig Dragon Boat.

6 nov / City Hike till Kai Tak

En annorlunda och spännande city hike med Ciceron Mathias Fridholm. Respektive är välkomna.

8 nov / Home Styling

Kom och inspireras över en kopp kaffe hos Bowerbird.

11 nov / AW i Central alt Wan Chai

En regelrätt After Whatever, denna gång med respektive. Skål.

25 nov / Utflykt till 10000 Buddhor och Tao Fong Shan

28 nov / Julmiddag

Det årliga och populära julbordet, även i år på FINDS.

ÄR DU INTRESSERAD AV SWEA?

Lisa Colldén Hemberg svarar på frågor om medlemskap eller aktiviteter. Mejla på: sweahongkong@gmail.com

Boka in SWEAs julbord redan nu. Den 28 november på FINDS. Maila sweahongkong@gmail.com och boka din plats.

500 HKD för medlemmar, 550 för icke-medlemmar. Inkl glögg och dricka till maten.

Hej, Pernilla Wisbeck här!

Jag flyttade från Shanghai till Hongkong i augusti 2015 tillsammans med min familj, min make Peter, våra döttrar Amanda och Emma samt vår svart labrador Ella. Efter flera år i Shanghai kändes det helt rätt att flytta till Hongkong som är en stad vi alltid har uppskattat och drömt om att få bo i. Vi har tidigare varit bosatta i Shenzhen och i New Delhi och vi har varit utlandssvenskar sedan 12 år tillbaka då min man arbetar för Ikea. Jag har själv arbetat för Ikea och för svenska skolan utomlands. På fritiden umgås jag med min familj och med våra vänner. Jag gillar att laga mat, jag hikar gärna med hunden ute i Stanley där vi bor och jag älskar filmkvällar.

Hur hamnade jag på Generalkonsulatet kanske ni undrar? När vi hade bestämt oss för att flytta till Hongkong surfade jag in på Generalkonsulatets hemsida och hittade annonsen för tjänsten som konsulär och administrativ handläggare. Jag sökte tjänsten, intervjuades och fick den. Från augusti 2015 arbetade jag halvtid och då endast med konsulära frågor, pass- och medborgarskapsfrågor. Jag

måste erkänna att jag fick mersmak direkt för detta otroligt spännande och intensiva arbete där ingen dag är den andra lik. När Gunilla Rödströms tjänst utlystes tvekade jag inte att söka. Det gick vägen och jag arbetar numera heltid sen augusti 2016. Det är med lite pirr i magen, blandat med spänning och nyfikenhet jag ger mig in i denna nya heltidsroll. Jag har fortfarande en del att lära vad gäller IT-frågor och UD-administration.

Vi får dagligen e-post från svenskar i Hongkong som har frågor och funderingar. De vanligaste frågorna rör de nya ändringarna i passlagen från april 2016. Vi får också ofta frågor som rör nationella regler och nationella lagar i Hongkong SAR. Dessa är vi förhindrade att svara på eftersom Sverige inte svarar för en annan stats räkning. Det kanske säger sig själv men vid dessa tillfällen brukar vi alltid försöka hänvisa frågeställaren till rätt myndighet här i Hongkong. Jag vill verkligen passa på att rekommendera vår hemsida www.swedenabroad.se/hongkong där finns en hel del matnyttig information och vi

jobbar löpande med att uppdatera sidan. Jag måste även slå ett slag för UD:s rese-app som heter "UD-Resklar" som kostnadsfritt kan laddas ned i mobilen. Den innehåller viktig information för både semesteren och vid en eventuell kris och den täcker nästan alla länder. Avslutningsvis uppmuntrar jag alla svenskar som bor här i Hongkong att registrera sig via Generalkonsulatets hemsida.

Håll hårt i passen!

Vi ses, Pernilla

Néih hóu eller hej!

Mitt namn är Sofie Lam och jag är praktikant på Svenska Generalkonsulatet i Hongkong under höstterminen 2016. Mina föräldrar är ursprungligen från Hongkong och

Taishan, men själv är jag född och uppvuxen i Stockholm. Barndomens språkförvirring har idag resulterat i en oerhört stor språklig tillgång då jag nu talar flytande svenska, engelska, kantonesiska, mandarin samt hjälplig tyska, spanska och japanska.

Min uppväxt har också inneburit en del hål i mitt liv när det gäller svensk kultur, vilket jag aktivt försöker att kompensera med min s.k. "bucket list". På listan finns bl.a. att se en levande älg, dansa små grodorna runt midsommarstången och gå på Skansen innan jag anser mig själv vara riktigt svensk!

Jag har spenderat vad som känns som en evighet på skolbänken, och har nu dubbel examen internationella relationer i kombination med kinesiska (mandarin), och företagsekonomi med inriktning inom management. Under studietiden finansierade jag min tid med lika många deltidsjobb som jag studerade skolämnen. Jag har bl.a. arbetat som videokodare för PostNord på kvällarna – vilket låter häftigare än vad det egentligen är – och arbetat som receptionist, ekonomiassistent och HR-assistent. Jag har även arbetat som tolk och översättare. På fritiden – för en sån har jag också – är jag en amatörkonstnär som skriver om livet och målar självporträtt. Jag är också lite av en äventyrare och tycker om att uppleva nya saker. Det senaste var ett mindre glamoröst värmeslag när jag hikade uppe på Pineapple Mountain här i Hongkong.

Hongkong är en stad som jag har besökt många gånger, men som jag nu får uppleva ur ett helt annat perspektiv. Det har varit speciellt intressant då

jag har rötter i Hongkong, vilket gör att denna upplevelse innebär så mycket mer än enbart en arbetslivserfarenhet. Det är en fantastisk kulturreja som har utvecklat mig enormt som person. Mina arbetsuppgifter på konsulatet innefattar författande av rapporter, planering och utförande av främjarprojekt och event, en del ekonomiskadministrativa uppgifter, samt hantering av sociala medier och databaser. Jag har också fått inblick i arbetet med konsulära frågor och migrationsfrågor. Det höga tempot i en internationell arbetsmiljö är något jag verkligen uppskattar eftersom jag är en tjej som gillar att vara på alerten och att ha många bollar i luften. Så vad kommer det bli utav Sofie i framtiden? Poeten i mig ser livet som en oskriven bok, och äventyraren i mig är exalterad över vad som kan komma näst. Jag ser fram emot nästa kapitel!

Varma hälsningar!

Sofie

Ljuvligt juligt med svenska kyrkan i Hongkong

Scandinavian Christmas Bazaar

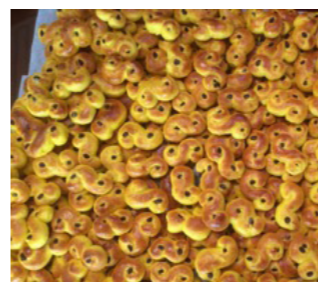
Lördagen den 19 november kl.10.00–17.00

Lördagen den 19 november är det dags för en av årets höjdpunkter här i Hongkong, den skandinaviska julmarknaden på Mariners' Club i TST.

Svenska kyrkan ansvarar bl a för ett välfyllt fikabord med varm glögg, lussekatter, kanelbullar och pepparkakor.

Förutom detta så fyller danskarna den stora salen med smörrebröd, hot dogs, tom-bola för barnen, mat, öl, livemusik vid poolen samt försäljning av allt från tomtar till märkessaker – och allt detta till fantastiska fyndpriser!

Varmt välkomna!

Luciafirande i St John's Cathedral

Lördagen den 10 december kl. 16.00

SWEA och Svenska kyrkan bjuder i år in till ett gemensamt Luciafirande i Hongkong. Vi kommer att vara i den vackra St John's Cathedral i Central på Hongkongön. Mer information kommer i Bulletinens decembernummer samt på Facebook - men boka gärna in detta datum i din kalender redan nu!

Till alla barn som vill vara med och sjunga i Luciakören!

I årets Luciafirande, tillsammans med SWEA, kommer det att finnas både en vuxenkör och en barnkör. För barnkören ansvarar Lisa Colldén Hemberg och Carina Tingström.

Alla barn från ca 4 år är varmt välkomna att vara med och öva inför Luciatåget i St John's Cathedral den 10 december.

Vi övar två söndagar, den 27 november och den 4 december i Bamboo Grove mellan kl.10-11.

Anmälan till: carina.tingstrom@gmail.com.

Välkomna önskar Lisa och Carina!

Gudstjänster

Andrum kl.12.00–12.20

En enkel mässa mitt i veckan, följande onsdagar i St Peter's Church, Mariners' club: 23/11, 30/11, 7/12 och 14/12.

Från kl 11.00 finns det möjlighet för den som vill att träffas över en kopp kaffe eller te på kyrkans expedition mitt emot St Peter's Church.

OM SVENSKA KYRKAN I HONGKONG

På svenska kyrkans hemsida hittar du mer information om vad det som händer. Här kan du också anmäla om du vill ha del av vår information per e-post.

www.svenskakyrkan.se/hongkong

Enskilt samtal

Som utlandssvenskar har man ibland behov av att få tala om livets olika provningar på sitt eget språk, det kan gälla både i stort och "smått". Som präst har jag absolut tystnadsplikt vid bikt eller själavårdande samtal.

Kontakt: anders.j.johansson@svenskakyrkan.se

Adress:

Church of Sweden in Hong Kong
c/o Mariners' Club
11 Middle Road, TST,
Kowloon, HONG KONG

Präst:

Anders Johansson, mobil: +852-5195 8535
anders.j.johansson@svenskakyrkan.se

Assistent:

Kerstin Johansson, mobil: +852-6626 4145
kerstin.b.johansson@svenskakyrkan.se

Ny medarbetare

Handelskammaren välkomnar vår nye medarbetare Eric Åhlberg till Hongkong. Detta innebär att Jesper Karlsson, tidigare ansvarig för Young Professionals, nu är Events Manager efter Edin Colak som flyttade hem till Sverige efter sommaren.

Eric tog nyligen examen från Handelshögskolan i Stockholm och har en Bachelor i Business & Economics. Med ett brinnande intresse för internationella affärer och entreprenörskap ser han på det kommande året med spänning. Eric börjar som ansvarig för Young Professionals på kammaren för att sedan bli Events Manager enligt gällande arbetsordning för praktikanterna.

”På en plats där jag får träffa otroligt många intressanta människor i en tid där organisationer utvecklas snabbare än någonsin kunde jag inte vara gladare över min position på den Svenska handelskammaren i Hong Kong” säger Eric.

Helena Helmersson H&M

I början på oktober höll Helena Helmersson, Global Production Manager på H&M, en minst sagt inspirerande frukostföreläsning för medlemmar i Handelskammaren. Temat för Helmerssons inspirationsföreläsning var högst relevant för Hongkongs näringsliv i denna tid: ”Ten Insights for Sustainable Leadership”. EQT’s mötesrum var fullsatt med intresserade åhörare.

Helenas tips när det gäller långsiktigt ledarskap inspirerade banktjänstemän och entreprenörer i nystartade klädföretag som fick tips om supply chain-effektivering. Helmerssons seminarium var uppskattat av alla parter för dess inspirerande prägel och användbara tips!

YP evenemang

Young Professionals var nyligen och testade sina militära färdigheter under en intensiv paintball-session i Kowloon. I två timmar kämpade lag röd mot lag blå på en paintball-bana som liknade en blandning av ett övergett lagerhus och en djungel. Med lite värk från paintballs men utan några värre skador kunde det konstateras att det var ett lyckat evenemang. Kammaren vill ju trots allt hålla sina Young Professionals vid god hälsa!

Dags att söka Anders Wall stipendium till Svenska handelskammaren i Shanghai

Anders Walls Stiftelse delar varje år ut ett stipendium på 150.000 kronor till en ung, kreativ affärsbegävnig inom internationell handel och industri för 10 månaders tjänstgöring på Handelskammaren i Shanghai.

För mer information och ansökan: Skicka din ansökan, som ska bestå av ett personligt brev samt CV, till marianne@swedishchamber.com.cn med kopia till info@wallstiftelsen.se

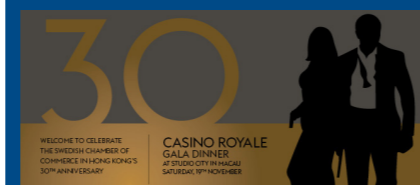
Sista ansökningsdag är: 15 november 2016

www.wallstiftelsen.se/stipendier

På gång i november

10 november
hålls en workshop för medlemmar från ett flertal av Hongkongs handelskamrar i hur kvinnor kan bygga och stärka sitt personliga varumärke.

Samma dag besöker Svenska Handelskammarens Young Professionals klädföretaget SixtyEight där de får lära sig om en klädproducentens utmaningar och möjligheter inom detaljhandel i Hongkong.

19 november
ställs det till med stort kalas då Handelskammaren fyller 30 år. Med pompa och ståt firas detta i Macau på Studio City där Måns Zelterlöw står för underhållning och Björn Frantzén bjuder på delikatesser som sent skall glömmas.

Bli medlem redan nu, få resten av året på köpet!

Just nu har Handelskammaren extra bra erbjudanden för medlemskap, både för Young Professionals och för företag. Anmäl dig för medlemskap idag för år 2017 och få resterande delen av 2016 inkluderat. Hör av er till oss på chamber@swedcham.com.hk för att få veta mer.

Äntligen nytt läsår

Terminen startades med svenska skolgårdslekar, där barnen fick en möjlighet att lära känna varandra och lärarna på ett aktivt och roligt sätt.

Under den drygt gångna månaden så har vi redan hunnit med en hel del, såsom högläsning, repetition av det svenska alfabetet och grammatikuppgifter. Då vi arbetar efter Skolverkets riktlinjer så har också en del klasser diskuterat årstider, högtider i Sverige samt svensk geografi. Vi fortsätter under terminen att arbeta med läs- och hörförståelse samt skrivfärdigheter, ofta i samband med teman som berör Sverige.

I höst har vi temat ”regalskeppet Vasa” för alla klasser på svenska skolan, där eleverna kommer att få arbeta med olika aspekter av Vasa. Temat kommer att avslutas med en Skype-rundvandring av skeppet, i realtid, från Vasamuseet i Stockholm.

Vi på svenska skolan ser fram emot en trivsamt, givande och lärorik termin på SIS!

Många glada hälsningar från, Kerstin, Hanna, Melissa och Veronika

Svenska skolan söker lärare och assistenter!

Vi vill gärna höra från dig som har en pedagogisk ådra och är intresserad av att arbeta med barn och utbildning, samt vill vara med bidra till en fortsatt bra svenskundervisning i Hongkong. Arbetet är deltid två timmar i veckan och går därför att kombinera med studier eller annat arbete. All personal får timlön som utbetalas i slutet av varje termin.

Som lärare krävs att du, både på egen hand och i samarbete med de andra lärarna, planerar skolarbetet med hjälp av riktlinjer från skolverket om kompletterande undervisning i svenska utomlands. Pedagogisk utbildning är meriterande men inget krav.

Svenska skolföreningen i Hongkong undervisar elever från fyllda 6 år till årskurs 6 i svenska språket. Undervisningen sker på torsdagar kl 16.15–17.45 på Hongkongön samt 17.00–18.30 i Discovery Bay. Vi söker lärare till båda skolorna och assistenter till Hongkongön.

Ansökan med CV skickas till svenskaskolanhongkong@hotmail.com

Svenska skolan Hongkong

Discovery Bay:
Tid: Tisdagar, kl. 17.00–18.30.
Plats: Discovery Mind (DMK), våning 1, North Plaza.

Hongkong-ön:
Tid: Torsdagar, kl. 16.15–17.45.
Plats: South Island School (SIS), våning 3.

Kontakt: Kerstin Johansson
kerstin.b.johansson@svenskaskolan.hk

Memory Lane

Ibland tänker man tillbaka, smaker från förr, minnen som gör sig påmind från Sverige.

Till exempel när farmor serverade en tallrik nypon-soppa med mandelbiskvier efter söndagssteken.

Sverigeshoppen har ett stort utbud av svenska varor, stora som små. Kom förbi butiken i TST eller beställ på nätet så kör vi hem varorna till dig.

Unit 1825A, 18/F, Star House, No.3 Salisbury Road, Tsim Sha Tsui.
Tel: 2312 1919 | www.sverigeshoppen.com
Måndag–Lördag 12:00–19:00, Söndag & helgdag stängt

Svensk glass i Shenzhen – snart även i Hongkong

Bulletinen var på plats när Yogiboosts första glasskafé öppnade i Shenzhen i slutet av september.

Engler Invest AB som är ett skånskt familjeföretag har gått ihop med ett kinesiskt familjeföretag i Shenzhen och tillsammans planerar de att öppna 100 Yogiboost glasskaféer i Kina, Hongkong, Macau och Taiwan de kommande 5 åren. Vi hoppas se det första glasskaféet i Hongkong nästa sommar.

Sedan 2013 har Yogiboost öppnat 6 glasskaféer i Sverige; Empori, Mobilia och Södra Förstadsgatan i Malmö, Väla Centrum i Helsingborg, Galleria Boulevard i Kristianstad, Farsta Centrum i Stockholm och nu i KK One Shoppingmall i Shenzhen.

SKYLTEN

Rapa går ju som bekant bra att göra i det offentliga rummet i Hongkong. Men lufta sig på något annat sätt tycker taxichauffören i denna bil inte är ok.

Har du någon bild av en skum, rolig, knasig eller mysig skylt i kameran. Skicka in den till bulletinenhk@gmail.com

B Redan nu sugen på nästa nummer av **Bulletinen**? **Håll ut, den kommer ut i början av december.**

I blickfånget

Shopping

På jakt efter lite nytt till julen

För den som letar efter stilen men samtidigt julig heminredning bör titta in på H&M Home/Causeway Bay eller www.hm.com/hk/en/

Blossa glögg med ny smak

Årets Blossa årgångsglögg, kommer att ha den spännande smaken av kråkbär och finns på Sverigeshoppen från mitten av november.

Svenska Kikki

Kikki K hittar du i Harbour City, Times Square och Cityplaza. Här kan du finna en blandning av pappersvaror, presenter och prydnadsaker att styla och organisera ditt hem eller kontor med. Dessa trägranar blir dina för 125 HKD. För utbudet av deras julkollektion: www.kikki-k.com/stationery/collections/christmas

Apples senaste godingar, AirPods

I skrivande stund ej släppta men på ingång i Apples butiker. Trådlösa hörlurar som laddas i sin ask. För 1288 HKD blir de dina.

eicó

Färg av en kvalitet som vi använder hemma

eico.hk

Humble Brush

Vad sägs om en tandborste som är miljövänlig, giftfri och snygg! Svenska Humble Brush kommer att börja säljas här i Hongkong på Watsons. Läs mer på www.humblebrush.com

Svensk stjärnkock

Kocken Björn Frantzén öppnar en restaurang i Sheung Wan i mitten av november. Både inredningen och maten beskrivs som en mix av skandinaviskt och asiatiskt. Läs mer på: hk.dining.asiatatler.com

I blickfånget av Helén von Zweigbergk

Evenemang

Hong Kong Open

8–11 december går Hong Kong Open av stapeln. Ta chansen att se en av Asiens prestigefyllda golfturneringar. Plats: The Hong Kong Golf Club, Fanling. För mer information: www.ubshkopen.com

Hong Kong International Races

11 december tävlar hästar i världsklass i fyra olika galopptävlingar. Plats: Sha Tin Racecourse

Ölfestival Beertopia

18 – 19 november: På ölfestivalen Beertopia kommer det finnas över 500 olika internationella och lokala ölsorter att välja mellan. Det kommer även att erbjudas mat, underhållning och tävlingar. Plats: Central Harbourfront Event Space. Mer information: www.beertopiahk.com

Clockenflap Music and Art Festival

25–27 november går ännu en Clockenflap Music and Art Festival av stapeln, tre dagar fyllda med musik, film, uppträdanden och familjeunderhållning. Plats: Central Harbourfront Event Space. Mer information: www.clockenflap.com/

Shopping:

12 november: Rug Lane Second Hand and Vintage Pop Up Market. Sippandes på en drink kan man ha turen att hitta fantastiska secondhandkläder och accessoarer. Plats: Ethos Gallery, Rug Lane. Mer information: www.ruglane.com/events

Jimmy Bjennmyr
Head of Corporate Banking
Hong Kong Branch

Mikael Westerback
Head of Greater China and
General Manager Shanghai branch

Florence Chan
Senior Account Manager
Hong Kong Branch

Johan Andrén
Deputy Head of Greater China and
General Manager Hong Kong branch

Your Nordic Bank in Greater China

Handelsbanken has been operating in Greater China for more than 30 years. Today we are the Nordic bank with the largest presence in the region.

As your banking partner we are here to help your business succeed. Banking with us you benefit from local knowledge and experience as well as a high level of flexibility and personal service.

Our offering includes full-service corporate banking, from all types of financing to a wide range of cash management services. As an experienced member of the local clearing system, our payment services are second to none.

Contact us to find out more about how we can help your business:

Shanghai – Mikael Westerback +86 21 6329 8877

Hong Kong – Johan Andrén +852 2293 5388, Jimmy Bjennmyr +852 2293 5326

Taipei – Amy Chen +886 2 2563 7458

Beijing – Jason Wang +86 10 6500 4310, Joakim Hedhill +86 10 6500 3435